

GEVOLGEN SAMENWERKING SOCIALE ZAKEN GEMEENTEN

Steeds meer Friese gemeenten gaan in regio's met elkaar samenwerken op verschillende beleidsterreinen. Op het terrein van Sociale Zaken gebeurt dat ook.

Redenen hiervoor zijn:

- samenwerken is 'in', in navolging van de ideeën over bedrijfsverzamelgebouwen, de CWI-structuur en de samenwerking tussen gemeenten op het gebied van werkgelegenheid (industriezones) en ruimtelijke ordening.
- doelmatigheid: er kan effectiever worden gewerkt als je kennis, voorzieningen en menskracht van elkaar benut en in een gezamenlijk organisatorisch jasje steekt.
- versterken van de financiële mogelijkheden: een grote regio maakt meer kans op extra financiering door rijksoverheid.
- statusverhogend: een groter werkgebied en grotere werkorganisatie geeft meer aanzien.

Van samenwerking tot fusie

De ontwikkelingen laten zien dat die samenwerking verschillende vormen aanneemt: van afstemming tot volledige fusie.

In de Zuidwesthoek en zoeken verschillende gemeenten elkaar op om het sociale beleid (bijstand en Wvg) af te stemmen. De gemeentelijke sociale diensten van Opsterland en Smallerland zijn vergaand gaan samenwerken en nemen de CWI-regio als uitgangspunt. Gemeenten in het noordoosten willen ook iets met elkaar. Vijf gemeenten in Noordwest Fryslan hebben jaren geleden een gezamenlijke Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid opgericht. De Dienst is een zelfstandig bestuursorgaan (met wethouders en raadsleden uit de 5 gemeenten in het bestuur), aan wie de

gemeenten veel bevoegdheden gedelegeerd hebben. Bij Sneek en Wymbritseradiel is dit ook het geval. In deze situaties gaat het om de meest vergaande vorm: fusie van de oorspronkelijke diensten.

Gevolgen voor de cliëntenraden

Het ineen schuiven van diensten Sociale Zaken en van het beleid heeft natuurlijk gevolgen voor de cliëntenraden. Daarbij speelt dat de cliëntenraden (volgens de verordeningen) zich vooral bezig moeten houden met advisering (gevraagd en ongevraagd) over het beleid. En voor beleid is uiteindelijk altijd de gemeenteraad verantwoordelijk. In NW-Fryslan was al sprake van de gezamenlijke Dienst. Op grond van die situatie is één cliëntenraad opgericht. De cliëntenraad adviseert de Dienst, dat is helder. Probleem is wel dat de cliëntenraad af en toe stuit op het probleem of en wanneer de gemeenteraden aan te spreken zijn op hun (eind)verantwoordelijkheid.

De diensten van Opsterland en Smallerland zijn gaan samenwerken. Dat gaat in ieder geval om samenwerking in de uitvoering. Er zijn twee cliëntenraden. Voor de hand liggend is dat deze cliëntenraden hun activiteiten en advisering gaan afstemmen. In een regio als de Zuidwesthoek is sprake van afstemming, wellicht uitmondend in een vorm Opsterland/Smallerland of de NW-vorm. Voorlopig kunnen cliëntenraden zich nog richten op hun eigen gemeente(n), maar dat kan in de nabije periode veranderen.

Eigen positie innemen

Duidelijk is dat de meeste Friese gemeenten in de richting van vergaande samenwerking gaan.

De cliëntenraden krijgen dus vroeg of laat met deze veranderingen te maken. Op het laatste provinciale overleg van de cliëntenraden Sociale Zaken Fryslan is over deze ontwikkeling gediscussieerd.

Conclusie was dat de toenemende samenwerking vooral wordt ingegeven door beheersmatige en doelmatige redenen. De cliëntenraden vinden de ontwikkeling haaks staan op het duale politieke systeem: gescheiden verantwoordelijkheden van college van B&W en gemeenteraad. Bovendien vinden de cliëntenraden dat de gemeentebesturen rechtstreeks politiek aanspreekbaar moeten blijven op het sociale beleid. Tenslotte werd unaniem vastgesteld dat de Friese cliëntenraden niet op weg gaan naar onderlinge fusering. Zij willen goed herkenbaar en bereikbaar blijven voor de uitkeringsgerechtigden en daarom niet meedoen aan de schaalvergrotingstrend. Dicht bij de burgers: daar willen de cliëntenraden in ieder geval aan vast houden!